

HANDLINGSPLAN FOR FOU AKTIVITETER FOR REKENÆRINGEN

Råstoff

Fokus på bedre rekekvalitet og bedre lønnsomhet

Omsetning over auksjon har ført til at kontakten mellom fisker og kjøpet er blitt begrenset. En stor del av råstoff leveres ved nøytralt lager slik at mottaktskontroll nå i større grad utføres av såkalt nøytral instans.

Målinger under mottakskontroll har vist at det er mye skade på rekene og det er uklart hvilken betydning dette kan ha for bedriftene. Valg av tekniske løsninger om bord i båtene og lav prioritering av industriråstoff kan være mulige årsaker. Dette er et område som krever større oppmerksomhet og et prosjekt med målsetting å bedre kvaliteten på råstoff tilforedling kan heve lønnsomheten i hele næringen.

Utfordringen for næringen ligger i å finne metoder for klassifisering av råstoffkvalitet som er raske å gjennomføre samtidig som metodene er objektive og gir lite rom for manipulering. I forbindelse med et markedsprosjekt kan spesielle krav til råstoff som dekker opprinnelse, behandling om bord og sesongvariasjoner være av interesse. For tiden dekkes ikke slike krav under dagens regime for prøvetaking ved levering.

FoU behov ved råstoff

Utvikling av objektive målemetoder for kvalitet som kan utføres av uavhengig representant ved levering.
Utvalgsriterier for råstoff til spesielle anvendelser – markedskrav satt i sammenheng med råstoffkvalitet.

Prosess

Utnyttelse av biprodukter

Andel biprodukt ved pilling av reker er rundt 2/3 deler av innkjøpt råvare. Dette består vesentlig av skalldele som samles opp og fraktes til anlegg som produserer mel og kitosan. Ingen av disse anvendelsene bringer verdier tilbake til industrien og er bare et alternativ til dumping.

Kitosan har ikke blitt den suksessen som industrien ble forespeilet for noen år siden. Det er bare en aktør igjen som driver produksjon og de kan ikke på noen måte ta unna rekeskall for hele næringen. Årsproduksjon til denne anvendelsen vil neppe overstige 300 tonn skall pr år.

Den andre anvendelsen av rekeskall er å tørke skallene til skallmel. Tidligere hadde dette tilstrekkelig kapasitet til å ta unna alt skall som ble produsert. Nå har markedet for skallmel endret seg slik at dagens produksjon bare tar hånd om ca 2/3 av skallmengden. I tillegg er prisene så lave at det ikke gir lønnsomhet nok til å betale for råstoffet.

Forsøk i liten skala har vist at ved å fjerne hodene fra reker før modning, kan gi bedret pilleutbytte. Dette ble forklart ved at enzymaktiviteten i rekekjøttet ble redusert på grunn at en fjerner hodene med mage og fordøyelseskjertel. I tillegg er det en mulighet for å utnytte

hodene til konsumprodukter. Dette er et marked som vi til en viss grad kjenner og det vil ikke kreve store investeringer for å ta ut et produkt som kan inngå som smakselement i andre produkter.

Forslag til tiltak:

Det må sette inn ressurser på å finne mer lønnsom utnyttelse av biprodukter fra reker. Dette vil innebære at en søker etter verdifulle komponenter eller smakselementer som kan ha verdi. Rekeforum vil prioritere anvendelser som dekkes innenfor rekeindustriens markedsområde, begrenset til humant konsum eller for. Dette betyr at smakskomponenter, fargestoffer eller andre ingredienser som kan ha interesse for slike markeder er aktuelt.

Finnes det mulighet for å finne andre metoder for modning som kan erstatte bruken av fosfat ?

Ved modning av reker benyttes en lav konsentrasjon av polyfosfat til å løse ut kalsium fra skallet slik at det blir mykt og gir lettere pilling. Fosfat oppfattes av markedet som et problem og det kan være av interesse å søke andre løsninger. Det har tidligere vært arbeidet med dette på Fiskeriforskning som var ansvarlig for utvikling av den modningsmetoden som benyttes av industrien.

Forslag til tiltak:

Vi etablerer et forprosjekt for å kartlegge status på området. Forsiktig tilnærming til området modning av reker på en ny måte. Arbeidet bør settes i sammenheng med markedsprosjektet.

Prosjektleder i Rekeforum tar initiativ til å gjennomføre en analyse på hva som finnes av metoder.

Nye emballaseløsninger

Marinepack er et prosjekt som søker etter industrideltakere. Prosjektet er etablert av emballasjeforsk med fokus på optimal, trygg og kvalitetsbevarende emballering av sjømat og andre næringsmidler. De to prioriterte områdene er :

- Optimal emballering og distribusjon
- Trygg og kvalitetsbevarende emballasje.

Forslag til tiltak:

Ole Jørgen Hansen i Marinepack, var i Tromsø i slutten av 26. mars for å informere Filetforum om dette prosjektet. I den forbindelse gjennomførte Rekeforum et møte med han for å diskutere eventuelle prosjektet i rekeindustrien.

Her har vi allerede besluttet at Rekeforum går inn i Marinepack som medlem og ivaretar kontakt mellom prosjektet og bedriftene i Rekeforum. Gjennom dette samarbeidet tar vi sikte

på å sette i gang prosjekter hvor utvikling innen emballasje både ny teknologi og kostnadsreduksjoner har høy prioritet.

Marked og produkt

Produktsertifikat for pillede reker.

Det er krav til alle bedrifter som driver produksjon av reker at de må henvisne til akkrediterte kilder for alle data som inngår i deklarasjon av produktet. I de fleste markeder er det krav om deklarasjon av næringsinnhold. En slik deklarasjon må kunne inngå i et produktsertifikat for pillede reker som kan benyttes av norske produsenter som godkjent dokumentasjon. Utarbeidelse av slikt sertifikat må inngå som en del av et markedsprosjekt og bør kunne starte umiddelbart.

Forslag til tiltak:

Prosjektleder innhenter tilbud og sett opp et forslag til gjennomføring.

Generelt om markedsprosjekt:

Et markedsprosjekt må ha 0-5 års perspektiv på satsingene.

Vi mangler grunnleggende kunnskaper om konsumentenes oppfatninger om reker i alle markedet. Alt tyder på at det er forskjeller mellom markedene, men likevel har vi et standardisert produkt når det gjelder smak og utseende.

Markedet for pillede reker har endret seg mye de siste 10 årene. Tidligere ble 80 % av rekene pakket i bulk, nå utgjør 80 % av produktene konsumpakking og direkte salg på kjeder. Likevel er prisene på et lavmål og reker selges på tilbud som lokkevarer til sterkt reduserte priser. Vi opplever likevel at en vesentlig del av konkurransen kommer fra våre nærmeste naboer. Markedene UK, Sv og Fin utgjør 80 % av kvantum.

Styringsgruppen sitt forslag til markedsprosjekt i regi av rekeforum:

Dette forslaget er en mulighet til å vise at rekeindustrien kan samarbeide:

Lag et case-prosjekt med følgende innhold:

- Spesifikt produkt/produsert vare som grunnlag for en markeds kampanje i et utvalgt marked som det er mulig å enes om
- Produkt navn
- Egen design
- Defineret størrelse, kvalitet, saltinnhold mv.
- Krav til prosessbetingelser som for eksempel bruk av fosfat eller andre tilsetninger.
- Kampanje for nytt produkt som kan øke salget.

Bakgrunn i at vi alle konkurrerer om de samme kundene, mangel på samordning og tap mot våre viktigste konkurrenter.

Prosjektet må samordnes med EFF sin markedsplan for reker.

FHF har satt i gang et prosjekt hvor det plasseres ut 3 stipendiater i tilsvarende markeder. Arbeidsområdene fordeles bransjevis og første året vil disse dekke områdene saltfisk/klippfisk, pelagiske fiskeslag og laks. For senere stipendiater bør Rekeforum arbeide for å få en markedsstipendiat koblet inn mot reker.

Forslag til tiltak:

Styringsgruppen foreslår å kalle inn en representant fra hver av de tre salgsselskapene til et felles møte med styringsgruppen for å diskutere gjennomføringen av et markedsprosjekt. Møtet arrangeres i Tromsø så snart som mulig. Prosjektleder organiserer dette og kaller inn til møte.

Kompetanse

Kompetansebehov innen fagområdet markedsføring – vi må vurdere å sette sammen et kursprogram innen markedsføring for rekeindustrien.

Tiltak: Skaff oversikt over mulige tilbydere av slike kurs.

Gjennomføring av prosjekter:

Skattefunn som finansiering av egeninnsats i prosjekter. Rekeforum har vært i kontakt med SND i Tromsø for å få informasjon om skattefunn.

Tiltak: Utarbeid en veiledning som sendes medlemmene.

IKT:

I samarbeid med Inveina AS har Rekeforum startet arbeidet med å videreutvikle programmet Trace-reker. I første omgang er målet å utarbeide en kravspesifikasjon som skal danne grunnlag for utvikling av oppdatert versjon av programvaren. Prosjektet ble beskrevet og det ble sent søknad til SND om forprosjekt for utredning av Trace-reker.

SND har bevilget kr 157 000.- til gjennomføring av dette forprosjekt.